

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА РАД. СОЮЗУ.

Розмова народного комісара закордонних справ СРСР тов. Литвінова з кореспондентами закордонної преси.

У розмові з закордонними кореспондентами тов. М. М. Литвінов, народний комісар закордонних справ СРСР, заявив таке:

Постанова ЦВК СРСР про призначення мене на народного комісара не може ні в якій мірі означати будь яких змін у зовнішній політиці Союзу, і не тільки тому, що я ранище протягом 10 років працював у комісаріаті закордонних справ у цілому співробітництві зі своїм попередником тов. Чічеріним і разом з ним активно брав участь в опрацюванні і здійсненні зовнішньополітичних проблем і протягом останніх двох років фактично керував уже комісаріатом, а головне тому, що зміна керівників відомств у радянській державі не може мати такого значення, як у капіталістичних країнах.

У цих країнах зміна членів урядів, зокрема керівників зовнішньої політики, є у більшості випадків, наслідком боротьби політичних партій і репрезентованих ними класових інтересів, а іноді пристосуванням до змін зовнішньої кон'юнктури, навіть до зовнішніх впливів. У країні же диктатури пролетаріату, де робітники й селяни повністю здійснюють свою владу, зовнішня політика цілком визначається волею радянської дипломатії, що знаходять свій відбиток у постановках радянського уряду.

В основу зовнішньої політики Союзу покладено принцип Жовтневої революції і оборону завоювань революції від довнішніх впливів і втручавь, що є однією з основних її завдань. Не менше важливе завдання радянської дипломатії є забезпечення для нашого соціалістичного будівництва мирних умов і свободи від зовнішніх зрушень. Що значущі плани нашого будівництва, що хутчі його темпи, то більша наша зацікавленість зберегти мир. На здійснення цього завдання було скеровано нашу зусилля до цього часу й буде скеровано ще більшою мірою надалі.

Нам доводиться будувати соціалізм в одній країні, в оточенні капіталістичних країн, що посідають 5/6 земної кулі. Ми цього факту не можемо ігнорувати й не ігноруємо, а тому прагнемо вишукати й здійснити способи мирного існування. Нам доводиться, і надалі доведеться, прикласти величезних зусиль до боротьби з агресивним прагненням певних капіталістичних груп,

що йдуть у бік утворення постійних суперечок і конфліктів між обома системами, отже до зменшення й охорони миру між народами.

Наявність усередині самого капіталістичного світу значних національних, політичних і економічних суперечностей завжди тепер встановили одноманітне ставлення до Радянського Союзу, виробити єдині засоби боротьби з ним.

Так звані мирні договори, що завершили імперіалістичну війну, що покладали величезний тягар на одні країни, на користь інших, поглибили суперечності, пробивши глибоку грань, яку не можна стерти ні так званим країнам переможцям, ні переможеним.

Зважаючи на наші природні співчуття до країн, на яких покладено тягар, що лягає головним на трудящих, а також тому, що держави, зацікавлені увічнити наслідки несправедливості, які втілені в згадані договори, одночасно провадять найагресивнішу й найбільш ворожу політику щодо нашого Союзу, — утворилась деяка спільність інтересів Радянського Союзу з потерпілими від війни державами.

На ґрунті цієї спільності, у Союзу виникли з деякими з цих держав цілком коректні, нормальні, навіть в деяких випадках дружні стосунки, що їх ми й надалі хотіли б розвивати й зміцнювати. Не прагнемо, проте, до участі в угрупованні одних держав проти інших, ми, в той же час, широким прагнемо встановити однакові стосунки з усіма державами, хто цього побажає.

Ми не затемоємо, що, здійснюючи наше чимраз більше економічне будівництво, ми хотіли б розраховувати на дальше поширення економічного зв'язку з іншими державами. Це будівництво шодалі більше поширює сферу застосування чужоземної техніки, чужоземної праці, продукцію чужоземної промисловості, навіть деяку сировину.

Але тут ми натрапляємо на протилежні прагнення окремих ворожих капіталістичних груп, що провадять кампанію за зрив економічних зв'язків з нашим Союзом. Їхні зусилля скеровано нби головним чином проти нашого експорту, але насправді проти всього нашого зовнішнього товарообігу, бо скорочення нашого експорту неминує спричинитись би до відповідного скорочення нашого імпорту.

Валютний зв'язок між імпор-

том і експортом такий ясний, що на ньому зупинятись не доводиться. Держави, які пристають на цю кампанію, не повинні ніяк думати, що ці заходи скеровано виключно на скорочення або припинення вивозу з цих країн. Ми певні, проте, що всі антирадянські кампанії засуджено на повну владу, бо, кінцець-кінцем, вони повинні вдарити тільки по інтересах тих країн, що до подібних кампаній приєднались.

Тепер, коли економічна криза, що загрожувала й поширилась, захопивши майже всі європейські та позаєвропейські країни, — виключення зі світового товарообігу такої величезної, економічно чимраз міцнішої, єдино вільної від цієї депресії держави, як наш Союз — навіряд чи буде визнано за доцільне й відповідне інтересам реальної політики. Реальне й правильне зрозуміння інтересів самих європейських країн, повинно буде штовхати їх у бік продовження та поширення економічного зв'язку із Радянським Союзом.

Ми самі чудово усвідомили неминуєчність економічних зв'язків і торговельних угод; ми самі й раніше не відмовлялись, не мали й не маємо наміру відмовлятися від контакту й спільного обговорення з представниками інших країн проблем, що можуть стосуватись інтересів нашого Союзу. Ми охоче підтримуємо починання й пропозиції, що мають на ме-

ті усунути можливість воєнних сутичок і забезпечити загальний мир. Ми, проте, виступаємо, викриваючи, в тих випадках, коли помітимо, що підліцею масою машкарою пацифістської фразеології приховують ненажерливі інтереси, які нічого спільного з миром і справжніми інтересами народів не мають.

Ми обмежуємося ролю спостерегача в тих випадках, коли справжні цілі міжнародних жевств нам недосить ясні, коли потрібне буде уточнення й виявлення. Ми залишимося абсолютно чужими й ворожими до таких міжнародних актів, що будь-якою мірою можуть сприяти пригніченню народів та інших держав, або готуванню нових воєн. Ми особливо уважно стежитимемо за політикою найближчих сусідніх країн, де останнього часу стало помітне підсилення агресивних шовіністичних рухів, що утворює нові загрози для справи миру, вважаючи, як і раніше, за одне з найважливіших завдань нашої дипломатії — здійснення розвитку мирних добросусідських стосунків з цими країнами в дусі наших миролюбних пропозицій — мовлявського протоколу.

Загалом, ми продовжуємо нашу стару, випробувану зовнішню політику, свідомі її правильності, її відповідності до інтересів усіх народів, а також свідомі чимраз більшої могутності Радянського Союзу.

ГАРВЕСТЕРИ, СТАВАЙТЕ В РЯДИ СВОЄЇ ЮНІІ.

Гарвестери напливають тепер в різнічій провінції із сходу й заходу. Тягаровий потяг, що відходить з Венкувер в 10-й години, веде поважне число робітників на жнива кожної ночі. Жінки діти виряджують своїх, як на екскурсію.

Влада залпошує очі на те, як ті робітники домагаються капіталістичний закон, ідучи крадіком. Кілька днів тому в поліцейному суді у Венкувер суджено 19 робітників за жабранство і дано їм 6 годин, щоб забрались з міста. Миська рада має доповідати, щоб вони не вернули назад. Вона ухвалила резолюцію, в якій домагається, щоб залізничорожні компанії не привозили до Бритиш Колумбії зброжованих робітників.

"Робітничий одермен Меклінс погодився з цим планом".

Таке саме положення і в східній Канаді. Який буде наслідок? Тисячі робітників не будуть в спроможні дістати роботу, інші дістануть дуже мало й

повернуть з неї з порожніми кишенями.

Сотки дрібних фермерів будуть зруйновані, фінансово й пінципій економічний і господарській кризи. Робітники за це не є відповідальні. Це є неминучий наслідок загинваючого капіталізму й ми не сміємо допустити, щоб він заборонив нам домагатися юніійної платні та відповідних умови праці.

Ми повинні домагатися відповідної платні на жнивах. Це можна добитись тільки організованим способом: зорганізувавшись перед виїздом на жнива й будучи членом юнії в часі жнив.

Кожний робітник, що їде на жнива, повинен стати членом юнії, а прибувши на місце праці, стати організатором юнії на місці. Візьміть юніійну картку перед виїздом на жнива. Візьміть її безплатно, якщо ви безцента, а виповніте, коли зародите. Організуйте робітників при стокванні і коломочення. Домагайтесь юніійної плат-

ні, годин і людського життя. Митінгі відбуваються в Кезлгари, Едмонтоні, Ріджайні і в інших містах західних провінцій. Там є делегати, які вам допоможуть, дадуть пораду. Між гарвестерами є краші борці з канадського робітничого руху. Допоможіть їм зорганізувати робітничтво, збудувати боеву велику робітничу юнію в Канаді.

Мунііпальні й провінціоніальні установи відбули ряд конференцій в західній Канаді. На них вироблено план, що цієї зими будуть відкриті кемпи-табачки для безробітних, як для полонених, що будуть зголошуватись за допомогою. Вони будуть давати робітникам роботу за таку платню, щоб тільки не

здохнути з голоду. Хто проти цього протестуватиме, то пойдуть до Окालі. Ось що чекає гарвестерів Бритиш Колумбії після їхнього повороту назад. Робітники мусять приготуватись зараз до боротьби з тою небезпекою, стаючи членами Індустріальної Юнії Лісових і Рільних Робітників.

Приготовляйтесь до знищення цих капіталістичних планів, які мають погіршити наше положення.

Боріться за юніійну платню в часі жнив.

Приготовляйтесь до боротьби за роботу або за юніійну платню для безробітних.

Ставайте членами Індустріальної Юнії Лісових і Рільних Робітників!

КУЛЬТУРНА РУІНА НА БУКОВИНІ.

Товариство "Українська Школа" в Чернівцях розіслаło до української преси в Америці за проханнями про допомогу на культурні потреби. В письмі читаємо:

"Українські школи знесено; серед десятилітнього довоєнного й п'ятилітнього воєнного стану облоги заникло українське життя, яке колись у нас на Буковині процвітало. А було у нас перед війною до 1,000 українських товариств, позичково-шадличі каси, читальні. Зникли філії "Української школи", зникли публичні українські гімназії, розвізано український відділ учительської семінарії в Чернівцях, знесено приватну жіночу семінарію "Української школи", яку це товариство з тяжкою бідною продержало у формі курсів від 1914—1922 року, не дано дозволу на відновлення реальної гімназії у Вашківцях над Черемошем, яка припинила була наду у осени 1914 року лише через навалу ворожих військ, а українські народні школи замінено на румунські.

Сьогодні нема нашого ліхотця нігде, а на полі шкільній, цтва зокрема, ні краю, ні міри". Замкнувши, або зрумунізувавши на Буковині українські школи і вивісив цензуру у "Українську книжку та робітничого селянського пресу (несоциально заборонено газету "Борець", а її редакторів посаджено в тюрму), боярсько-румунський уряд не впускає української книжки чи газети, зокрема в Румунії — за виїзком української та біло-емігрантської, допущених в згоді з петлюрівською охороною в Букарешті Тих кілька газет, що виходять в Чернівцях на українській мові і видавані в порозумінні, або й за гроші румунської боярині. Черновецький щоденник "Час" є органом петлюрів-

ських зрадників з Букарешту. Українські націоналістичні папські з Буковини помагають румунським окупантам гнобити українські трудящі маси і проклали своїм донощицтвом до поліції на революційних українських діячів, якими заповнені тюрми. Тому серед широких трудящих мас Буковини панує велика зневажливість не лише проти боярських окупантів, але й проти своїх нікчемних банків-запродавців, отих всіляких Кракалів, Залозецьких, Серденюків й іншого людського сміття.

ХВИЛЯ СЕЛЯНСЬКИХ ПОВСТАТЬ У РУМУНІІ.

Як повідомляють з Букарешту, в Румунії шириться хвиля селянських повстань. Фашисти за підтримкою уряду й націонал-цараністської партії намагаються використати ці заворушення, щоб організувати антисемітські виступи. Проте, в низці сіл селяне, розкусивши планів фашистських агітаторів, вигнали їх.

У Куманшті (в Буковині) стався кривавий сутички між селянами і жандармами. Є поранені з обох сторін. У Балаачах група фашистів, скориставшись з виступу кількох сот селян, розгромили єврейські будинки. Теж сталося в деяких інших містах.

За офіційними повідомленнями, під головуванням короля відбулась спеціальна нарада, присвячена останнім подіям в румунському селі з участю міністрів хліборобства, військового справ (!), командувача другого корпусу (!) і начальника букарештської поліції.

ЧЕСЬКІ ОФІЦЕРИ ПОХАЛИ ДО РУМУНІІ.

З Букарешту повідомляють, що 19 липня прибула туди че-

ЗА ПОШИРЮВАННЯ ЛЕТИОЧОК — ТЮРМА.

20 липня арештовано в Станиславові 8 молодих комуністів за поширювання летючок КПЗУ. Скочавані вкинено їх до судової тюрми.

ВЕЛИЧЕЗНІ РОБІТНИЧІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПОЛЬЩІ.

Недавно відбулась в Ченстохові велика демонстрація робітників перед магістратом, який звільнив без найменшого забезпечення 1,400 робітників. В інших польських промислових містах, як Лодзь, Жирардов, Варшаві демонстрації безробітних стали щоденним явищем.

ЗАЯВА ЦВК ТУРФДІМ ПРО РОЗІГРАВКУ "БІБЛІОТЕКИ НОВОГО СВІТУ"

До ЦВК звертаються з запитаннями деякі відділи Т-ва Укр. Роб.-Фарм. Дім та поодинокі товариші, чи знає ЦВК, що видавництво "Новий Світ" у Монреалі розіслаło по цілій Канаді, як до організацій, так і до поодиноких членів, якісь книжечки тикетів на розігражку.

ЦВК ТУРФДім на цьому місці заявляє, що нічого про це не знає, видавництво "Новий Світ" до него ні за дозволенням, ні за інформаціями не зверталось, тому ЦВК ніякої відповідальності за це не бере. Друге: у нас є постанови з'їзду, що навіть відділи наших організацій не можуть звертатись за допомогою до других відділів, чи розсилали їм якісь тикети, без дозволу ЦВК, тимчасом як видавництво "Новий Світ" є приватним підприємством, що не є під контролею ніякої організації.

Третє—у нас є тепер багато важних організаційних справ, які потребують несення негайної матеріальної допомоги, як майнерський страйк в Меркоді, допомога організуванню Індустріальної Юнії Лісових і Рільних Робітників Канади, несення допомоги своїй пресі, не враховуючи того, що кожний відділ на місці клопоче голоду, чим втримати учителя, заплатити таксу, асекурацію й т. ін.

Нашим завданням є дбати про чисто організаційні справи, а не про приватні підприємства, які б вони там не були.

З товариським привіттом, ЦВК ТУРФДім.

ЕРІХ МАРІА РЕМАРК

На західному фронті без змін

Переклад з німецької мови Ж. Бургард.

(36)

(Продовження)

У нас у родині ніколи не було великої ніжності, це не в моді у бідних людей, що мають багато праці та клопоту. Вони цього й не розуміють так добре; вони не люблять заповняти в тому, що їм і так відомо. Коли моя мати каже до мене "любий хлопчику", то це має те саме значення, як у інших не знати скільки слів. Я знаю напевне, що сліди з брусьями стоїть уже місяцями і що вона його приховала для мене, так само, як кекси, що вона мені тепер дає. Вона їх напевне при якійсь нагоді отримала декілька штук і приховала для мене.

Я сиджу біля її ліжка, а через вікна блищать золотисті каштани саду, що лежить проти нашої хати. Я віддіхаю повільно і кажу собі: "ти вдома, ти вдома". Але мене не кидає якась зніяковілість, я якось не можу привчитись. Ось моя мати, ось моя сестра, ось моя метелики, а так п'яно; але я ще не ці-

ком тут. Потім нас серпанок і крок віддалення.

Тому я встаю, приношу свого ранця до ліжка і виймаю те, що приніс; шийлі едамський сир, що мені його придбав Канинський, дві хлібини, три чверти фунта масла, дві блишанки печинкової ковбаси, фунт смальцю й торбинку рижу.

"Це вам напевне здається".

Вони кивають: "Тут напевне справа кепська?" — запитую я.

"Так, не дуже гарно. А чи у вас там досить усього?"

— Я всміхаюся і вказую на речі, що привіз. "Не так дуже багато, але всежтаки нічого".

Ерна ховає харчі. Моя мати хапає мене раптом міцно за руку й питає, хвилюючись: "Чи там було дуже погано, Павлу?"

Мамо, що я маю тобі відповісти! Ти цього ніколи не зрозумієш. Тобі й не треба цього розуміти. Ти питаєш, чи було погано. Ти мати.—Я хитаю головою й кажу:—"Ні, мамо, не так погано. Ми ж там усі разом, це вже не так кепсько".

"Так, але недавно був Гайнріх Бродмайер; він оповідав, що тепер там один жах, газ і т. ін."

Це моя мати це каже. Вона каже: газ і т. ін. Вона не знає, що вона каже, вона лише за мене боїться. Чи я їй маю оповідати, як ми одного разу знайшли аж три рови, де повно було задубіах людей. Вони загинули так, як стояли. На брустверах, у шанцах, де вони якраз були, там вони лежали й стояли з посіни-

лими обличчями, мерві.

"Ах, мамо, це балаканина"—відповідаю я. "Тя ж бачиш, я здоровий і поправився".

Тремтіння та турботи моєї матері повертають мені спокій. Тепер я вже можу ходити, говорити і відповідати, не боючись, що раптом треба триматись за стінку, бо світ робиться м'яким, як гума, а жили, як губка. Моя мати хоче встати, я виходжу в кухню до сестри. — "Що з нею?" — питаю я. Вона знизує плечима: "Вона вже лежить кілька місяців, але не хотіла, щоб тобі про це писали. Було вже декілька лікарів. Один каже, що це мабуть пістряк".

Я йду до окружного начальства, щоб зареєструватись. Повільно прохощу я вулицями. То тут, то там мене затримують. Але не надовго, бо я хочу багато говорити.

Повертаючись з касарні, я чую, що хтось до мене голосно гукать. Я оглядаюся весь у задумі і бачу перед собою якогось майора. Він звертається до мене сердито: "Чи ви не можете віддати честь?"

"Прошу пробачення у пана майора", — кажу я спантеличений:—"Я вас не бачив".

Він це голосніше:—"Чи ви не вмієте пристойно висловитись?"

Мені хочеться дати йому ляпаса, але я опановую себе, бо тоді моя відпустка пропала; виступуюсь і кажу:—"Я пана майора не бачив".

"То будьте уважніші, будь ласка", — фуркає він,—"як ваше прізвище?"

Я рапортую.

Його червоне товсте обличчя все ще сердите:—"Який відділ?" Я відповідаю. Він є незадоволений.—"Де ви стоїте?"

Але мене вже досить і я кажу:—"Поміж Лангемарк та Біксшут".

"Як це?" — питає він трохи здивовано.

Я пояснюю йому, що годину тому прибув сюди у відпустку. І гадаю, що він тепер дасть мені спокій. Але я помиляюсь. Він робиться все лютиший:—"Оце б вам подобалося заводити тут фронтоні порядки, га? Цього не буде! Тут, дякуючи богові, порядок".

Він командує:—"Двацять кроків назад, марш, марш!"

В мене кипить лють. Але я нічого не можу вдіяти: він звелить мене зараз забрати, коли схоче. Я відскакую назад, підходжу і шість метрів перед ним затримуюсь, віддаючи честь, і стою так, аж поки він не відходить на шість метрів.

Він знову мене кличе і повідомляє мене, що на цей раз мене прощає. Я дуже вдячний. —"Відходь!" — командує він. Я відступаю по команді і йду собі!

Вечір мені вже зипсовано. Я поспішаю до дому, скидаю уніформу, це я й раніше хотів зробити. Тоді я витягаю з шафи своє цивільне вбрання і надягаю його.

Я якось до нього не звик. Вбрання досить тісне, я на службі підір. Комир та краватка не дуже зручні. Нарешті, сестра зв'язує мені краватку. Яке легке це вбрання! Здається, що ти лише в спіднях та в сорочці.

(Далі буде)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІДАЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ Й ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиний український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на шіроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиний дійсно фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фармерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на шіроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиний журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на шіроку.

"БОРОВА МОЛОДЬ" — одиний журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата лише 50 центів на рік.

Передплату на новий часопис і журнали посилайте або на ім'я кожного часопису окрема, або на ім'я й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N, Ltd. Cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.